

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 8 juli 2022

589/2022

Lag om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i socialvårdslagen (1301/2014) 33 b–33 e §, sådana de lyder i lag 136/2021, *ändras* 1 § 5 punkten, 2 § 1 mom., 3 § 1 punkten, 6 § 1 mom., 7 § 2 mom. 2 och 3 punkten, 8 och 9 §, 12 § 1 mom., 12 a § 1 mom., det inledande stycket i 14 § 1 mom. samt det inledande stycket i 14 § 2 mom. och 14 § 2 mom. 13 punkten, 24 § 4 mom., 25 § 3 mom., 27 § 1 mom., 27 b § 1 och 2 mom., 29 a § 1 mom. och 4 mom. 2 punkten, 33 § 2 mom., 33 a § 4 mom., 34 § 1 mom., 35 § 1 mom., 36 § 1 mom. och det inledande stycket i 36 § 2 mom., 44 § 2 mom., 48 § 2 och 4 mom., 49 a, 50 och 51 §, 52 § 1 mom., 55, 57 och 58 §, rubriken för 59 § och 59 § 1–3 mom. samt 60 §,

av dem 3 § 1 punkten och 49 a § sådana de lyder i lag 292/2016, 12 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 987/2017, det inledande stycket i 14 § 1 mom. och det inledande stycket i 14 § 2 mom. sådana de lyder i lag 635/2021, 27 b § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 512/2016 samt 29 a § 1 mom. och 4 mom. 2 punkten och 33 a § 4 mom. sådana de lyder i lag 1517/2016, samt

fogas till 14 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 635/2021, en ny 13 a-punkt och till 47 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

5) förbättra samarbetet mellan välfärdsområdets social- och hälsovård och kommunens olika sektorer samt andra aktörer för att de mål som avses i 1–4 punkten ska nås.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på välfärdsområdets socialvård, om inte något annat föreskrivs i denna eller någon annan lag. Socialvården omfattar främjande av social trygghet och välfärd samt de uppgifter och den service inom socialvården som föreskrivs i den allmänna lagstiftningen och speciallagstiftningen. Om en person har rätt att få socialvård med stöd av någon annan lag, ska de bestämmelser tillämpas som enligt 4 och 5 § i denna lag bäst tillgodoser klientens intresse.

589/2022

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *socialservice* välfärdsområdets socialservice och stödtjänster som ingår i den samt andra åtgärder genom vilka yrkesutbildade personer inom socialvården samt annan personal som deltar i klientarbetet främjar och upprätthåller individens, familjens och gemenskapens funktionsförmåga, sociala välfärd, trygghet och delaktighet,

6 §

Rådgivning och handledning

Välfärdsområdets invånare ska ha tillgång till rådgivning och handledning inom socialvården. Särskilt avseende ska fästas vid rådgivning och handledning för barn, unga och personer som behöver särskilt stöd.

7 §

Strukturellt socialt arbete

Strukturellt socialt arbete omfattar

2) målinriktade åtgärder och åtgärdsförslag för att förebygga och rätta till sociala problem samt för att utveckla boende- och närmiljöerna för invånarna i välfärdsområdet,

3) införlivande av sakkunskapen inom socialvården i välfärdsområdets andra sektors planering och i den kommunala planeringen samt samarbete med privata serviceproducenter och organisationer genom utveckling av det lokala sociala arbetet samt det övriga utbudet av service och stöd.

8 §

Att ge akt på och främja välfärd hos personer som behöver särskilt stöd

Välfärdsområdesmyndigheterna och de kommunala myndigheterna ska i samarbete ge akt på och främja välfärden hos personer som behöver särskilt stöd samt avhjälpa missförhållanden och förebygga uppkomsten av dem.

De myndigheter som ansvarar för det särskilda stödet ska förmedla information om de sociala problem som klienterna ställs inför samt ge sakkunnighjälp till andra myndigheter och till välfärdsområdets invånare och till organisationer som är verksamma i välfärdsområdet. Då servicen tillhandahålls och utvecklas ska särskild uppmärksamhet ägnas behoven och önskemålen hos de personer som behöver särskilt stöd.

9 §

Att ge akt på och främja barns och ungas välfärd

Välfärdsområdesmyndigheterna och de kommunala myndigheterna ska i samarbete ge akt på och främja barns och ungas välfärd samt avhjälpa missförhållanden i uppväxtförhållandena och förebygga uppkomsten av missförhållanden.

De myndigheter som ansvarar för socialvården ska förmedla information om barns och ungas välfärd och uppväxtförhållanden och sociala problem samt ge sakkunnighjälp till an-

dra myndigheter och till välfärdsområdets invånare och till organisationer som är verksamma i välfärdsområdet.

12 §

Tryggande av nödvändig omsorg och försörjning

Alla som vistas i ett välfärdsområde har rätt att i brådskande fall få socialservice som baserar sig på hans eller hennes individuella behov, så att hans eller hennes rätt till nödvändig omsorg och försörjning inte äventyras. I andra än brådskande fall har en person rätt att få tillräckliga socialvårdstjänster av det välfärdsområde inom vars område personen har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

12 a §

Statlig ersättning för socialservice i brådskande fall till personer som fått avslag på ansökan om internationellt skydd

Folkpensionsanstalten ersätter av statliga medel de kostnader som ett välfärdsområde har när en utlänning som har sökt internationellt skydd och vars mottagningstjänster har upphört på det sätt som föreskrivs i 14 a § 2 eller 3 mom. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), med stöd av 12 § i denna lag i ett brådskande fall som nödvändig omsorg har fått mat eller mediciner eller i 21 § i denna lag avsedd tillfällig boendeservice.

14 §

Socialservice som möter stödbehoven

Som socialservice som hör till välfärdsområdets organiseringsansvar ska följande ordnas med det innehåll och i den omfattning som föreskrivs i denna eller i någon annan lag:

Som socialservice som hör till välfärdsområdets organiseringsansvar ska det även sörjas för specialomsorger om utvecklingsstörda, service och stöd på grund av funktionsnedsättning, tillhandahållande av utkomststöd till en person som vistas i välfärdsområdet, beviljande av social kredit till välfärdsområdets invånare, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, service i anslutning till missbrukarvård, ordnande av stöd för närståendevård, ordnande av familjevård, vårdnad om barn och unga personer, barnskydd, adoptionsrådgivning, medling i familjefrågor, uppgifter i samband med att beslut om vårdnad om barn och umgängesrätt fastställs och avgörs och ordnande av åtgärder i samband med medling vid verkställighet av besluten, ordnande av de sakkunnigtjänster som hör till medling i domstol i ett ärende som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt samt uppgifter i samband med utredande och fastställande av faderskap och moderskap, enligt vad som dessutom föreskrivs särskilt om dessa serviceformer i:

- 13) faderskapslagen (11/2015),
- 13 a) moderskapslagen (253/2018)

589/2022

24 §

Alkohol- och drogarbete

Det alkohol- och drogarbete som utförs inom socialvården ska planeras och genomföras så att det bildar en fungerande helhet tillsammans med det övriga alkohol- och drogarbetet och mentalvårdsarbetet i välfärdsområdet. Bestämmelser om välfärdsområdets ansvar för att samordna social- och hälsovårdstjänsterna till helheter finns i 10 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021).

25 §

Mentalvårdsarbete

Det mentalvårdsarbete som utförs inom socialvården ska planeras och genomföras så att det bildar en fungerande helhet tillsammans med den övriga socialvården och hälso- och sjukvården. Bestämmelser om välfärdsområdets ansvar för att samordna social- och hälsovårdstjänsterna till helheter finns i 10 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

27 §

Övervakning av umgänge mellan barn och förälder

Syftet med övervakning av umgänget mellan barn och förälder är att se till att den umgängesrätt som avses i 2 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt tillgodoses i enlighet med barnets intresse. Övervakningen av umgänget grundar sig antingen på ett avtal som fastställts av den myndighet som avses i 8 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt eller på ett domstolsbeslut där innehållet i behövliga åtgärder fastställs.

27 b §

Ledighet för personer som vårdar en anhörig eller närstående

Välfärdsområdet kan vid behov ordna lediga dagar samt rekreationsledighet som är kortare än ett dygn för en anhörig eller närstående som dagligen ger en stödbehövande bindande vård och omsorg.

Välfärdsområdet ska sörja för att vården av den vårdbehövande ordnas på ett ändamålsenligt sätt under ledigheten.

29 a §

Samarbetet mellan socialjouren och hälso- och sjukvården

Socialjour ska ordnas i anslutning till de enheter för omfattande jour dygnet runt som avses i 50 § 3 mom. i hälso- och sjukvårdslagen samt den samjour inom primärvård och specialiserad sjukvård som avses i 4 mom. i den paragrafen. För anordnandet av socialjouren svarar de välfärdsområden inom vilka de enheter inom hälso- och sjukvård som avses i detta moment finns.

Socialjouren i ett område har i samarbete med den central för prehospitalet akutsjukvård som avses i 46 § i hälso- och sjukvårdslagen till uppgift att

2) medverka i utarbetandet av regionala beredskapsplaner för storolyckor och exceptionella situationer inom hälso- och sjukvården, tillsammans med andra myndigheter, aktörer och samarbetsområdenas centraler för prehospitalkvård så att planerna bildar en nationell helhet.

33 §

Tillgång till socialvård och dess tillgänglighet

Välfärdsområdets allmänna socialservice ska tillhandahållas så att den lämpar sig för alla klienter. Vid behov ska den som behöver hjälp och stöd hänvisas till särskild service. När servicen tillhandahålls ska utgångspunkten vara att den kan uppsökas på eget initiativ i ett tillräckligt tidigt skede.

33 a §

Sammanlagning av socialtjänster i anslutning till andra tjänster

Bestämmelser om arbetsfördelningen och centraliseringen i fråga om den specialiserade sjukvården finns i hälso- och sjukvårdslagen. Bestämmelser om tjänster som sammanförs i större helheter finns också i 9 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

34 §

Inledning och avslutning av en klientrelation i socialvården

Ett socialvårdsärende inleds på ansökan eller när en anställd hos välfärdsområdets socialvård annars i sitt arbete har fått kännedom om en person som eventuellt behöver socialservice.

35 §

Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet

Om en sådan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), en socialkurator eller en anställd hos socialväsendet, undervisningsväsendet, idrottsväsendet, barndagvården, räddningsverket, Nödcentralsverket, Tullen, polisen, Brottsförklaringsmyndigheten, arbets- och näringsmyndigheten, Folkpensionsanstalten eller utredningsmyndigheten i sitt arbete har fått kännedom om en person vars behov av socialvård är uppenbart, ska han eller hon styra personen till att söka socialservice eller om personen samtycker till det kontakta den myndighet som ansvarar för välfärdsområdets socialvård, så att stödbehovet kan bedömas.

36 §

Bedömning av servicebehovet

När en anställd hos välfärdsområdets socialvård i sitt arbete har fått kännedom om en person som behöver socialvård, ska den anställda se till att personens behov av brådskande hjälp omedelbart bedöms. Dessutom har personen rätt att få en bedömning av servicebehovet, om det inte är uppenbart onödigt att göra en bedömning.

Bedömningen av servicebehovet ska påbörjas utan dröjsmål och slutföras utan ogrundat dröjsmål. Bedömningen ska påbörjas senast den sjunde vardagen efter det att klienten, en anhörig eller en närstående eller klientens lagliga företrädare har kontaktat den välfärdsområdesmyndighet som ansvarar för socialservicen för att få service, om

44 §

Utredning av situationen för en person i klientens vård

Vid behov ska erhållande av tillräcklig vård och tillräckligt stöd säkerställas genom ett möte med barnet eller en annan person som vårdas. I 35 § föreskrivs om skyldigheten att till den myndighet som ansvarar för välfärdsområdets socialvård anmäla behov av socialvård.

47 §

Egenkontroll

På välfärdsområdenas och de privata tjänsteproducenternas egenkontroll tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 40 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

48 §

Personalens anmälningsskyldighet

En person som avses i 1 mom. ska utan dröjsmål meddela den person som ansvarar för verksamheten om han eller hon vid skötseln av sina uppgifter lägger märke till eller får kännedom om ett missförhållande eller en uppenbar risk för ett missförhållande vid tillhandahållandet av socialvård för klienten. Den person som tar emot anmälan ska anmäla ärendet till den ledande tjänsteinnehavaren inom välfärdsområdets socialvård.

Välfärdsområdet och en privat serviceproducent ska informera sin personal om anmälningsskyldigheten och omständigheter i anslutning till tillämpningen av den. Anvisningar för förfaringsätten vid tillämpningen av anmälningsskyldigheten ska ingå i den plan för egenkontroll som avses i 47 §. Den person som gjort anmälan får inte bli föremål för negativa motåtgärder till följd av anmälan.

49 a §

Personal

För uppgifter inom verkställigheten av socialvården ska välfärdsområdet ha ett tillräckligt antal yrkesutbildade personer inom socialvården samt annan personal som deltar i klientarbetet.

Varje välfärdsområde ska till sitt förfogande ha tjänster vilka tillhandahålls av en socialarbetare i tjänsteförhållande som deltar i klientarbetet.

50 §

Begäran om omprövning

Omprövning av ett beslut som avses i 45 och 46 § får begäras hos välfärdsområdet med iakttagande av vad som föreskrivs i förvaltningslagen.

589/2022

51 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Ett beslut som meddelats av välfärdsområdet med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Under besvärstiden får besvär även lämnas till välfärdsområdet, som ska sända besvären och sitt utlåtande till förvaltningsdomstolen.

52 §

Verkställighet

Ett beslut av välfärdsområdet kan trots sökande av ändring verkställas, om typen av beslut kräver omedelbart verkställande och verkställandet inte äventyrar säkerheten, eller om beslutets ikraftträdande på grund av orsaker som beror på ordnandet av servicen inte kan skjutas upp och om välfärdsområdet beordrat att beslutet ska verkställas genast.

— — — — —

55 §

Förhållande till andra lagar

På socialservice som ordnas med stöd av denna lag tillämpas lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021), om inte något annat föreskrivs genom lag.

57 §

Personkrets för ordnande av socialvård

Om en person regelbundet eller långvarigare vistas utanför hemkommunen på grund av arbete, studier eller motsvarande orsaker och personens hemkommun förblir densamma enligt 3 § 1 punkten i lagen om hemkommun, kan personen söka socialservice hos det välfärdsområde inom vilket han eller hon vistas. Det välfärdsområde inom vilket personens hemkommun finns är dock inte skyldigt att ordna socialvård för en person som vistas utomlands, om inte något annat föreskrivs i lag.

58 §

Ordnande av brådskande institutionsvård

I brådskande fall eller då omständigheterna annars förutsätter det ska välfärdsområdet se till att institutionsvård och annan socialservice ordnas även för andra som vistas inom välfärdsområdets område än välfärdsområdets invånare.

Beräknas behovet av institutionsvård vara över 14 dygn, ska det välfärdsområde som ansvarar för socialvården utan dröjsmål göra en anmälan om institutionsvården till det välfärdsområde vars uppgift det är att ordna vård.

59 §

Överflyttning av en person till eget välfärdsområde

När någon som inte är invånare i välfärdsområdet har fått institutionsvård med stöd av 58 § och behovet av vården beräknas bli långvarigt, kan förvaltningsdomstolen berättiga välfärdsområdet att flytta personen till det välfärdsområde där han eller hon är invånare.

På begäran av den som får institutionsvård ska välfärdsområdet likväl alltid vidta sådana åtgärder som avses i 1 mom. för att flytta personen till det välfärdsområde där han eller hon är invånare.

En ansökan om överflyttning enligt 1 mom. ska göras hos den förvaltningsdomstol inom vars verksamhetsområde det välfärdsområde som tillhandahållit institutionsvården är beläget.

60 §

Ansökan om socialservice och vårdplats i ett annat välfärdsområde

Den som vill flytta och bli invånare i ett annat välfärdsområde, men på grund av sin ålder eller sin funktionsnedsättning eller av någon annan orsak inte kan bo självständigt där, kan anhålla om socialservice och vårdplats där på samma grunder som välfärdsområdets invånare. Välfärdsområdet är skyldigt att genast underrätta det välfärdsområde inom vars område sökanden har sin hemkommun om ansökan och om att den har tagits upp till behandling. Välfärdsområdet ska behandla ansökan, bedöma sökandens behov av service i samarbete med det välfärdsområde inom vars område sökanden har sin hemkommun och fatta beslut i ärendet. Ansökan ska dock inte behandlas, om sökanden har lämnat in en likadan ansökan till ett annat välfärdsområde och behandlingen av den fortfarande pågår.

Om välfärdsområdet beslutar bevilja service i enlighet med 1 mom., ska sökanden inom två veckor efter att ha fått del av beslutet anmäla till välfärdsområdet om han eller hon tar emot servicen. Sökanden har rätt att inom tre månader efter att ha fått del av beslutet flytta till den vårdplats som anvisats. Om sökanden försummar att iaktta nämnda tidsfrister, förfaller hans eller hennes rätt till den service som beslutet gäller.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Nådendal och Helsingfors den 8 juli 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Aki Lindén